

Begrijpend lezen – les 2

Kidsweek pagina 8/9: *Declan vindt vuistbijl.*
Lesboekje pagina 14: *Bewoners van de ijstijd.*

Na deze les weet ik welke mensen en dieren in de ijstijd leefden en hoe hun leven eruitzag en weet ik hoe het landschap er in Nederland uitzag tijdens de ijstijd en welke overblijfselen wij hier nu nog van zien. Het maken van een samenvatting helpt mij hierbij.

ACTIVEREN VOORKENNIS Slide 2

Wie weet nog wat Declan vond op het strand?

LESDOEL BESPREKEN Slide 3

Bespreek het lesdoel met de leerlingen.

BEGELEIDE INOEFENING IK/WIJ Slide 4 t/m 8

Slide 4 en 5 – Laat de leerlingen voorspellen waar de tekst op pagina 14 van het lesboekje over gaat.

CVB-vraag: *Waar gaat de tekst over, denk je?*

Voordat we de tekst gaan lezen, bekijken we eerst de tekst goed. Ik zie een persoon, het lijkt op een holbewoner. En een hele grote harige olifant. Het lijkt een informatieve tekst.

Slide 6 en 7 - *Bij deze les staat samenvatten centraal. Hiervoor is het handig om nog even te herhalen wat de woorden 'sleutelwoorden', 'hoofdgedachte' en 'samenvatting' betekenen. Kijk maar mee op het bord. (...)*

Voordat je een samenvatting kunt maken is het handig om de sleutelwoorden per alinea te onderstrepen. Ook is het handig om per alinea de hoofdgedachte te bepalen. Als je vervolgens alle hoofdgedachtes onder elkaar schrijft, heb je een samenvatting van de tekst. Ten slotte kun je je samenvatting controleren en eventueel woorden of zinnen toevoegen.

Slide 8 – *Laten we beginnen met het zoeken naar de sleutelwoorden. Het intro mag je overslaan, dat is namelijk al een soort samenvatting. Ik zal voordoen hoe ik de sleutelwoorden van de eerste alinea vind en onderstreep.*

U leest de tweede alinea en onderstreept de volgende woorden: ijstijden, superkoude periodes, glacialen, afgewisseld, interglacialen, gletsjers breiden uit, duwden stukken land, laatste ijstijd, Nederland toendra, Noordzee droog.

Laat uw leerlingen meedoen.

Ik wil alleen de belangrijkste woorden onderstrepen. De andere woorden hebben meer met details te maken. Daarom onderstreep ik die niet. Onderstrepen jullie deze sleutelwoorden ook?

Slide 9 – **CVB-vraag** - Wat zou de hoofdgedachte van deze alinea kunnen zijn?

Is er iemand die in één zin kan vertellen wat we net gelezen hebben? Goed zo, dat noemen we de hoofdgedachte. (Het landschap van Nederland is mede bepaald door de een na laatste ijstijd, superkoude periodes die ook wel glacialen worden genoemd, waarin stukken land door het ijs aan de kant werden geduwd.)

Door de hoofdgedachte te formuleren kan ik goed onthouden waar deze alinea over gaat.

BEGELEIDE INOEFENING JULLIE Slide 10 t/m 13

Slide 10 en 11 - *Jullie lezen nu in tweetallen de derde alinea.*

Onderstreep samen de sleutelwoorden en schrijf vervolgens de hoofdgedachte op.

Sleutelwoorden: neanderthalers, voorgangers, jagers en verzamelaars, kleine groepjes, gereedschappen, vuistbijl, prehistorisch zakmes, vuursteen, leefden, Noordzee.

Hoofdgedachte: De neanderthalers die onder meer op de Noordzee leefden als jagers en verzamelaars, gebruikten gereedschappen zoals een vuistbijl om vuur mee te maken en te jagen.

Slide 12 en 13 - *Jullie lezen nu in tweetallen de vierde alinea.*

Onderstreep samen de sleutelwoorden en schrijf vervolgens de hoofdgedachte op.

Sleutelwoorden: mammoet, kuddedier, grassteppes, haren tot de grond, vetlaag, warmer, Siberië, stierf uit.

Hoofdgedachte: De wolharige mammoet, die inmiddels is uitgestorven, was een langharig kuddedier dat tijdens de ijstijd op grassteppes leefde en toen het warmer werd vertrok naar Siberië.

BEGELEIDE INOEFENING JIJ Slide 14

Uw leerlingen onderstrepen zelf de sleutelwoorden en formuleren een hoofdgedachte bij de laatste twee alinea's. Bespreek dit klassikaal na.

TERUGKOPPELING LESDOEL Slide 15

Hebben uw leerlingen het lesdoel behaald?

VERWERKING Slide 16 en 17

Uw leerlingen maken de opdrachten in het lesboekje. Als ze klaar zijn dan zetten ze een kruisje bij één van de drie Scoopjes op de uitstapkaart.

LESAFSLUITING Slide 18

Wie wil de informatieposter presenteren voor de klas?

Wat?	Symbool
Moeilijke woorden	Arceren (of kleuren met een licht kleurpotlood)
Vraag	? (ik noteer de vraag in de kantlijn)
Ik lees nu dit, ik moet denken aan iets wat ik al heb meegemaakt/al gelezen heb/al weet of ken (verbinden).	! (uitroepteken)
Ik zie voor me ... (visualiseren)	🕶️ (brilletje)
Belangrijke woorden	— (onderstrepen)
Ik lees nu dit, ik denk dat we ... (voorspellen)	★ (sterretje)
De schrijver heeft het niet letterlijk opgeschreven maar ik denk ... (afleiden)	A
Voorbeeld in tekst	VB
Verwijswoord	Omcirkelen → verwijzing.